

Культурне життя УРСР

Культурне життя УРСР у 1985–1991 роках було періодом важливих трансформацій, значною мірою зумовлених політикою перебудови, гласності та демократизації, які ініціював у СРСР Михайло Горбачов. Це дало можливість для більшої свободи творчості, відродження національної культури та відкритого обговорення важливих суспільних питань. Ось кілька ключових аспектів культурного життя в Україні цього періоду:

Відродження української мови та національної ідентичності

В цей період відбувалася реабілітація репресованих письменників, митців та культурних діячів, а також відроджувалася українська мова, яка почала займати більше місця у літературі, кіно та засобах масової інформації.

1989 року було прийнято закон про державний статус української мови, що стало значним кроком у подоланні русифікації.

Почали друкуватися твори українських письменників, які раніше були заборонені, наприклад, твори Миколи Хвильового, Євгена Плужника, Олександра Олеся.

Кінематограф

У кіноіндустрії теж настали зміни: збільшився випуск фільмів, які піднімали соціально значущі теми. Режисери мали можливість висловлюватися вільніше, і багато з них піднімали теми репресій, національної ідентичності, історичної правди.

Відбулося зростання інтересу до історичного кіно і теми українського визвольного руху. Зокрема, відомими стали фільми режисера Юрія Іллєнка, як, наприклад, «Лебедине озеро. Зона» (1989), який отримав міжнародне визнання.

Музика та література

Літературний процес теж став більш відкритим, з'явилися нові імена молодих українських письменників, які зверталися до соціальних і морально-етичних тем, а також до проблематики радянського минулого.

З'явилася низка музичних колективів, які виконували твори українською мовою та експериментували з сучасними музичними стилями, наприклад, рок-гурти. Це дало початок українській рок-музиці, яка стала важливим символом культурного опору ідентичності.

Візуальне мистецтво

Образотворче мистецтво почало позбуватися канонів соціалістичного реалізму, і художники мали змогу проявляти нові стилі та ідеї, наближені до західних напрямів.

Художники зверталися до історичної пам'яті, національної ідентичності, релігійних тем, з'явилися нові форми візуального мистецтва — перформанси, інсталяції.

Гласність і свобода слова

Гласність дала можливість засобам масової інформації висвітлювати заборонені теми: Чорнобильську катастрофу, репресії, Голодомор. Це сприяло пробудженню суспільства та поширенню ідей про незалежність.

З'явилися неформальні видання, самвидав, які активно обговорювали політичні питання та сприяли формуванню громадянського суспільства.

Релігійне відродження

У цей період відбулося масове відродження релігійних практик, а також легалізація релігійних об'єднань, зокрема Української греко-католицької церкви, яка діяла в підпіллі. Відновлювалася діяльність Української автокефальної православної церкви.

Громадське об'єднання і формування національної свідомості

Були створені культурно-просвітницькі організації, такі як Товариство української мови, Народний рух України за перебудову. Вони стали важливими осередками формування національної свідомості і популяризації ідей незалежності.

Цей період став визначальним для подальшого розвитку української культури і формування української державності. В результаті культурне життя в УРСР на межі 80-х і 90-х років було насичене ідеями свободи, незалежності та повернення до національних коренів, що в кінцевому підсумку призвело до проголошення незалежності України в 1991 році.